

KÄRKÖLÄN KUNTA

Kärkölen osayleiskaava 2050

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 18.9.2025

Kaavoituskonsultti:

Ramboll Finland Oy, Itsehallintokuja 3, 02600 Espoo

Kärkölen kunta

044 770 2200

kirjaamo@karkola.fi

Opintie 2

16600 Järvelä

www.karkola.fi

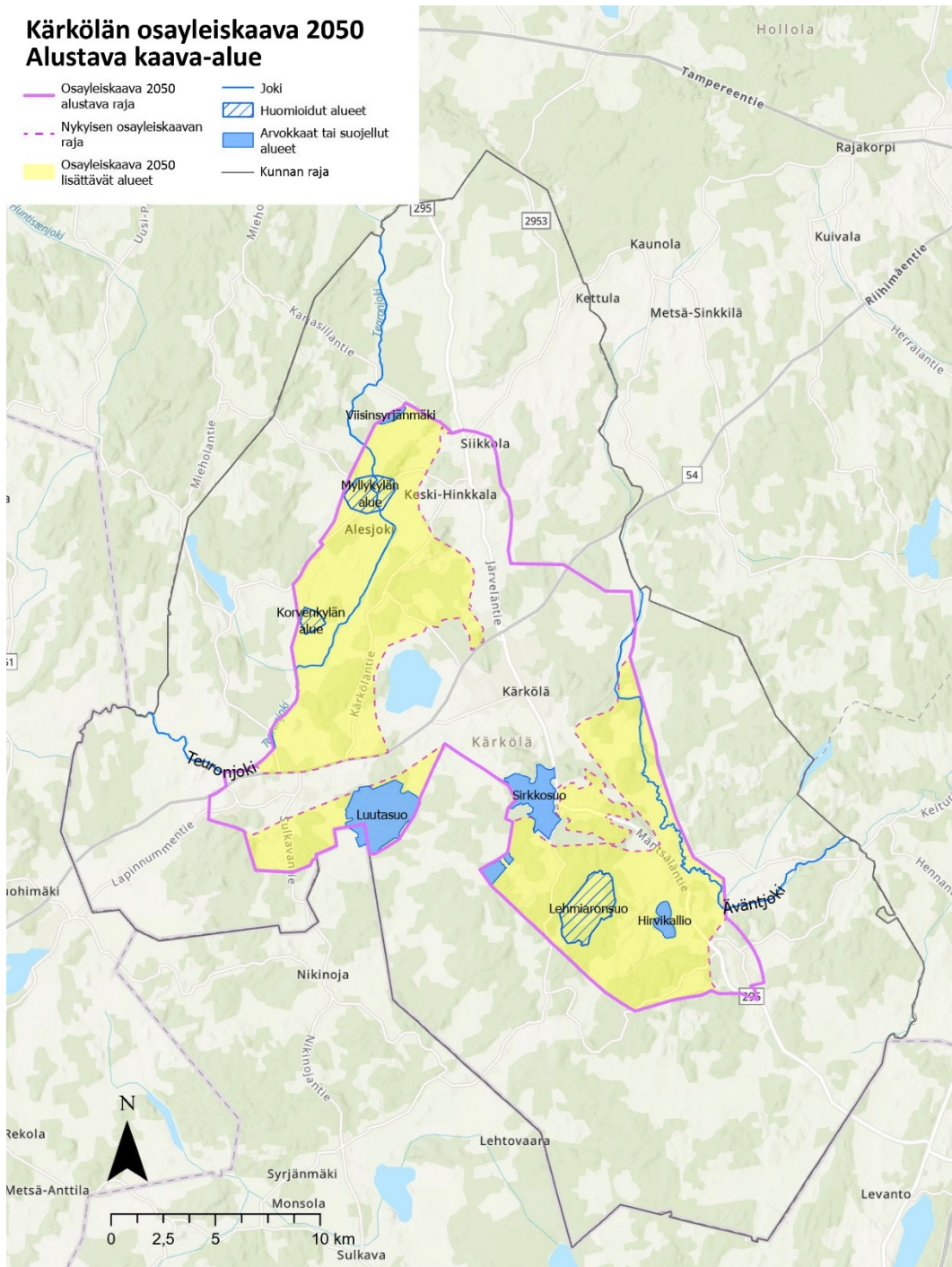
SISÄLLYSLUETTELO

1.	SUUNNITTELUALUE	2
2.	KAAVAN TARKOITUS JA TAVOITTEET	3
3.	LÄHTÖTIEDOT	6
3.1.	Nykytilanne	6
3.2.	Voimassa olevat kaavat	7
3.2.1	Maakuntakaava	7
3.2.2	Yleiskaava.....	11
3.2.1	Asemakaava	14
3.3.	Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset	15
4.	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	16
4.1.	Tehdyt selvitykset ja lähtöaineistot	17
5.	OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS	17
5.1.	Osalliset	17
5.2.	Viranomaisyhteistyö	19
6.	ALUSTAVA AIKATAULU	19
7.	YHTEYSTIEDOT	21

1. SUUNNITTELUALUE

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on lakisääteinen (AKL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Suunnittelualue sijaitsee Kärkölän kunnassa, Päijät-Hämeen maakunnassa. Kärkölän osayleiskaava 2050-alueeseen sisältyvät Järvelän, Kirkonkylän ja Lappilan taajamat sekä Marttilan kylä ja näiden alueiden väliin jäävät maaseutumaiset alueet. Kaava-alueeseen on sisällytetty myös Taajamien osayleiskaavassa vuonna 2004 hyväksymättä jääneet alueet. Alustavan kaava-alueen koko on yhteensä noin 83 km². Alue rajautuu etelässä osittain Mäntsälän kuntaan ja ulottuu koillisessa pieneltä osin lähelle Hollolan kuntarajaa.

KUVA 1-1. ALUSTAVA KAAVA-ALUEEN RAJAUS. KAVARAJAUS VOI TARKENTUA SUUNNITTELUN EDETESSÄ.

2. KAAVAN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Kärkölen kunnanvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 12.02.2024 § 5 käynnistää Kärkölen kunnan osayleiskaavan päivittämisen. Valmisteilla oleva Kärkölen osayleiskaava 2050 on yleispiirteinen, oikeusvaikutteinen maankäytön suunnitelma, jonka tavoitteena on turvata kunnan elinvoimainen ja hallittu kehitys vuoteen 2050 saakka. Kaavan tavoitevuodeksi asetettiin alun perin vuosi 2040, mutta se on muutettu hankkeen edetessä vuodeksi 2050. Osayleiskaavan päivitystyö on tarkoitus saattaa valmiiksi vuonna 2027. Kaavan on tarkoitus korvata voimassa oleva, vuonna 2004 kunnanvaltuuston hyväksymä Taajamien osayleiskaava. Kaava kohdistuu myös osin kaavoittamattomalle alueelle.

Kunnanvaltuusto on 20.5.2024 (§ 25) hyväksynyt osayleiskaava 2050:n tavoitteet. Tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty tarkemmin kaavaselostuksessa.

Kärkölen visio on olla elinvoimainen ja itsenäinen Kärkölä – meidän kärkikylä.

Visio kuvaa kunnan tulevaisuuden tahtotilaa ja ohjaa myös osaltaan kaavan tavoitteiden määrittelyä.

Kaavoitustyössä sovelletaan **Kärkölen strategian mukaisia tavoitteita ja toimenpiteitä**, joita ovat muun muassa:

- *Yhteistyö*: Avoimuus, päätöksenteon kehittäminen, kuntalaisten osallistaminen ja verkostoituminen.
- *Hyvinvointi*: Terveys- ja turvallisuus, aktiivisuuden lisääminen, laadukkaat palvelut ja elinympäristöstä huolehtiminen
- *Elinvoima*: Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen, hyvä paikka yrittää ja asua, digitalisaation edistäminen
- *Talous*: Kaavatyössä huomioidaan muuttavan toimintaympäristön haasteet, kuten ikärakenteen muutokset siten, että kunta kehittyy kyläkeskusten ympärille tiivistyen niin, että kunnan omaisuudesta voidaan huolehtia tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Tavoitteet päivittyvät strategian päivittyessä.

Kärkölen kunnan yleiset tavoitteet osayleiskaavatyölle:

Asutus (vakituinen ja loma-asutus)	Kaavoituksen ja sen ohjaaman rakentamisen tavoitteena on ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Olemassa olevan taajamarakenteen hyödyntäminen on erityisen tärkeää osayleiskaavaa laadittaessa. Osayleiskaavaa laadittaessa tutkitaan ja suunnitellaan kunnan taajamien kehittämisen kannalta tärkeät asutusalueet. Asemakaavoitettujen, ei toteutuneiden, asuinalueiden tilanne tutkitaan ja alueita kehitetään. Rivitalo- sekä pienkerrostaloalueiden potentiaalia tutkitaan ja alueet sijoitetaan taajamien keskusta. Ranta-asumisen mahdollisuuksia tutkitaan ja rantakaavoille luodaan mahdollisuuksia.
Teollisuus- ja varastoalueet	Osayleiskaavan suunnittelussa huomioidaan olemassa olevat teollisuusalueet ja niiden toimintaedellytykset turvataan. Jos mahdollista, alueille luodaan kehitysmahdollisuuksia. Uusia teollisuusalueita varataan ja näiden suunnittelussa otetaan huomioon hyvät liikenneyhteydet ja soveltuvuus ympäristöön.
Palvelut	Olemassa olevien julkisten ja kaupallisten palveluiden toimintaedellytykset taajamassa turvataan. Tutkitaan mahdollisuuksia hyviä liikenneyhteyksiä hyödyntävien kaupallisten palveluiden kehittämiseksi.
Maa- ja metsätalous	Maa- ja metsätalousalueet huomioidaan ja toiminnan harjoittamisen edellytykset mahdollistetaan myös tulevaisuudessa.

Liikenneyhteydet	Elinkeinostrategiassa on huomioitu Kärkölen vahvuutena kunnan logistinen sijainti ruuhka-Suomen keskellä. Osayleiskaavassa tämä tulee huomioida liikenneyhteyksien kehittämisen tukemisena. Erityisen tärkeää on huomioida yhteydet lähimpiin suurempiin kaupunkeihin. Osana osayleiskaavanpäivitystyötä huomioidaan Kärkölen kunnan laatima jalankulun ja pyöräliikenteen edistämishjelma ja sen toimenpiteet. Yleiskaavatasolla pyritään turvaamaan tärkeimmät kevyenliikenteenväylät ja niiden tarpeellinen kehittäminen edistämishjelman mukaisesti.
Yhdyskuntatekniikka (vesi- ja viemäri, jätteiden käsittely)	Uudet toiminnot suunnitellaan nykyistä vesi- ja viemärijärjestelmää hyödyntäen. Jätelain säännökset sekä jätesuunnitelmat otetaan huomioon ja jätteiden käsittelylle osoitetaan osayleiskaavassa tarvittavia jätteiden käsittelypaikkoja.
Virkistys	Virkistysalueille varataan riittävät alueet ja selvitetään tärkeimmät virkistysreitit sekä verrataan näitä voimassa olevan kaavan reitistöihin. Selvitetään tulevaisuuden tarpeet urheilualueiden kehittämisessä ja selvitetään nykyisten alueiden käyttönäkymät.
Luonto- ja maisema-arvot	Maiseman ja luonnonsuojelun kannalta tärkeät kohteet ja alueet selvitetään ja otetaan huomioon suunnittelussa.
Kulttuurihistoria	Kulttuurihistorian kannalta tärkeät kohteet ja alueet selvitetään ja otetaan huomioon suunnittelussa.
Energian tuotanto	Energia on osana Kärkölen kunnan ympäristöstrategiaa, jonka Ilmasto -teeman yksi tavoitteista pyrkiä vähähiilisyteen energiantuotannossa. Kaavoitustyössä pyritään lisäämään mahdollisuuksia uusiutuvalle energiantuotannolle ja tukemaan nykyisiä ja suunnitteilla olevia energiantuotannon alueita.
Ympäristö (pohjavedet, melu)	Osayleiskaavassa otetaan huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve sekä käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumista aiheuttavat toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista. Melulle häiriintyviä toimintoja ei kaavoiteta liikenne- ja teollisuusalueille.

Osayleiskaavan päivitystyössä huomioidaan Valtioneuvoston hyväksymät **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**, jotka ovat tulleet voimaan 2018. Valtioneuvoston hyväksymistä alueidenkäyttötavoitteista on osayleiskaavassa erityisesti huomioita seuraavat yleistavoitteet:

Nykyisen yhdyskuntarakenteen hyödyntämien.	Olemassa olevien rakenteiden hyödyntäminen sekä elinympäristön laadun parantaminen ja luonnon voimavarojen kestävä hyödyntäminen. Alueiden käytöllä edistetään kaupunkien aja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä.
Elinkeinoelämän edellytysten takaaminen.	Alueiden käytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä varaamalla riittävät alueet elinkeinotoiminnoille.
Yhdyskuntarakenteen kehittäminen.	Yhdyskuntarakenteen kehittämisessä pyritään vähentämään liikennetarvetta, parantamaan liikenneturvallisuutta ja edistämään joukkoliikenteen edellytyksiä.
Alueiden viihtyisyyden takaaminen.	Elinympäristön viihtyisyyttä edistetään kiinnittämällä huomiota rakennetun ympäristön ajalliseen kerroksellisuuteen sekä korkeatasoiisiin, alueiden omaleimaisuutta vahvistaviin, maisemakuvaan sopeutuviin ja mittakaavaltaan ihmisläheisiin rakennettuihin ympäristöihin. Taajamia kehitettäessä viheralueita hyödynnetään siten, että niistä muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.
Kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön huomiointi.	Kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön edistäminen.
Monimuotoisuuden säilyttäminen.	Elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilyminen.
Alueiden kestävä virkistyskäytön takaaminen	Luonnon virkistyskäytön sekä luonto- ja kulttuurimatkailun edistäminen. Suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntäminen virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.
Luonnonvarojen hyödyntämisen kestävä takaaminen.	Luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen siten, että turvataan luonnonvarojen saatavuus myös tuleville sukupolville. Alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen sijainti ja hyödyntämismahdollisuudet.

Lisäksi huomioidaan **alueidenkäyttölain 39 §:ssä säädetty yleiskaavan sisältövaatimukset**. Yleiskaavaa laadittaessa otetaan huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Osayleiskaavan laadinnassa huomioidaan Kärkölen kunnan ilmastosuunnitelman 2025–2029 tavoitteet, erityisesti päästövähennystavoite (–80 % vuoteen 2030 mennessä) sekä tavoitteet Hinku-kuntana. Kaavatyö tukee ilmastoviisasta maankäyttöä erityisesti edistämällä vähähiilisiä liikkumismuotoja (kävely, pyöräily, joukkoliikenne), energiatehokasta rakentamista ja uusiutuvan energian hyödyntämistä, luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja maankäytön kestävyyttä sekä ilmastomuutokseen sopeutumista ja riskien hallintaa. Kaavoitus toimii osana kunnan ilmastotyötä ja tukee kestävä kehityksen periaatteita.

3. LÄHTÖTIEDOT

3.1. Nykytilanne

Alustavan Kärkölen osayleiskaava-alueen koko on noin 83 km². Alueen keskeisiä taajamia ovat Järvelä, Kirkonkylä ja Lappila sekä Marttilan kylä. Yhdyskuntarakenne keskittyy Järvelän keskustaajamaan, johon myös Kirkonkylä on kasvanut kiinni. Keskittymiä ympäröivät laajat maa- ja metsätalousalueet, joilla asutus on hajaantunutta.

Alueen keskeiset liikenneväylät ovat samansuuntaiset Riihimäentie (kantatie 54) ja Riihimäki–Lahti-rautatie, jotka risteävät Järvelässä Mäntsäläntien kanssa (seututie 295). Keskeinen yhteys keskustassa on Mäntsäläntien lisäksi Hähkäniementien (yhdystie 13872). Palvelut sijaitsevat pääosin näiden teiden varrella.

Lappila ja Marttila sijoittuvat nauhamaisesti liikenneväylien varteen, ja myös keskeisimmät teollisuusalueet sijaitsevat niiden varrella. Kärkölen kunnassa on kaksi rautatieasemaa, Lappila ja Järvelä. Ne sijaitsevat Riihimäki–Lahti-radalla. Järvelän asema sijaitsee noin 32 kilometrin päässä Riihimäen rautatieasemalta ja noin 27 kilometrin päässä Lahden rautatieasemalta. Järvelästä lähtee noin 10 junaa päivässä kumpaankin suuntaan.

Suunnittelualueen luonnonmaisemaa luonnehtivat loivasti kumpuilevat harjut, peltoaukeat ja metsät, jotka vuorottelevat ja muodostavat maaseutumaisen maiseman. Alueen halki virtaavat Teuronjoki ja sen sivupuro Äväntjoki. Suurimmat järvet ovat Valkjärvi ja Hähkjärvi.

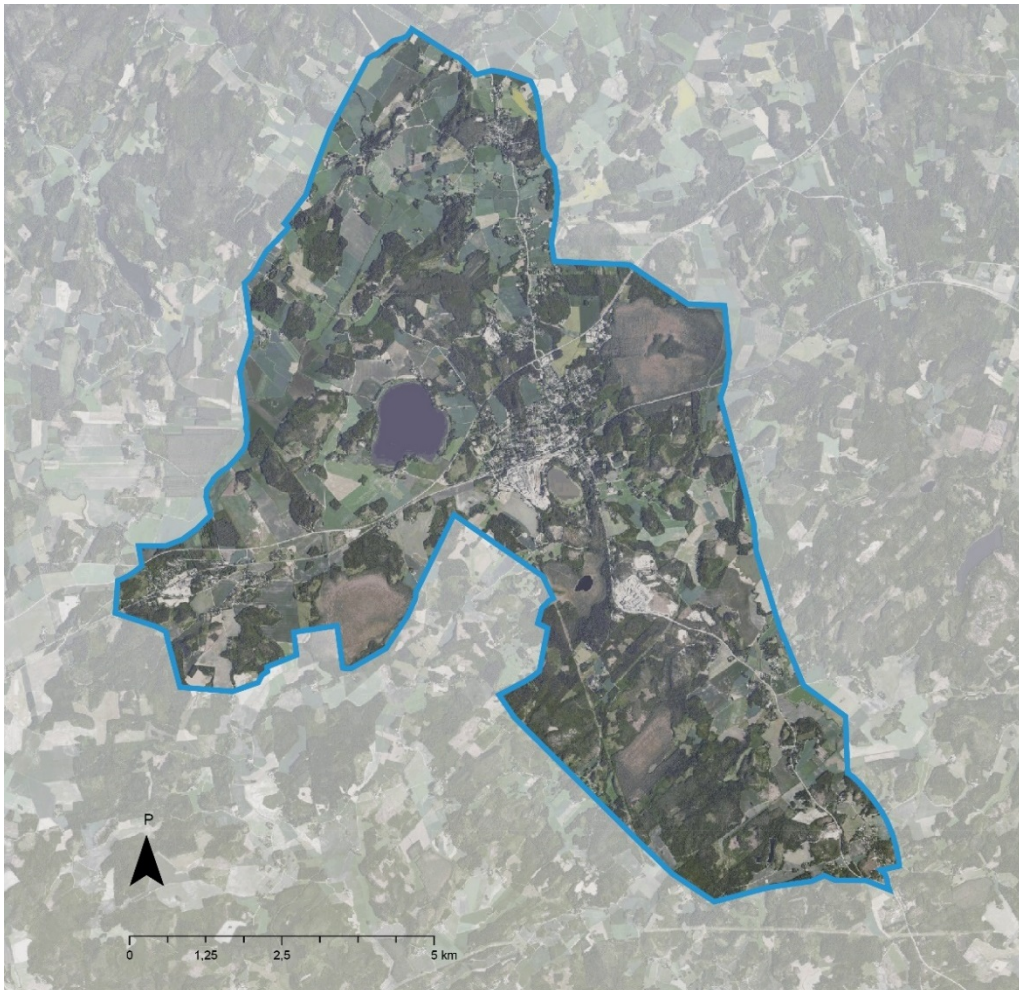
Suunnittelualueelle sijoittuu yksi Natura 2000 -suojelualue, Koivumäki-Luutasuo (FI0323001, SAC), joka on kaksiosainen kohde ja koostuu kahdesta suoalueesta (Luuta- ja Sirkkosuo) sekä vanhojen metsien suojeluohjelman kohteesta (Koivumäki).

Suunnittelualueella on tulvariskialueita. Hulevesitulvariskialueita on esiintynyt Teuronjoessa, Pyhäojassa, Äväntjoessa, Huovilan puistossa sekä Järvelän alikulkutunneleissa. Taajaman hulevesiverkostossa on lisäksi havaittu paikallisia tulvia.

Suunnittelualueelle sijoittuu yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Huovilan puisto. Vanhojen kyläkeskusten, maanteiden ja viljelymaisemien keskellä oleva Huovilan puisto on yli kolmen hehtaarin laajuinen englantilaistyylinen maisemapuutarha, joka sijaitsee korkean harjun ja matalamman kukkulan välisessä purolaaksossa. Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014) ovat mm. Hongiston kulttuurimaisema, Kokki-Hennan maisema-alue, Keiturin kylän kulttuurimaisema, Uusikylän kulttuurimaisema, Toivomäen kulttuurimaisema, Valkjärven kulttuuriympäristö, Teurojoen peltoalue, Lapinnummen kulttuurimaisema, Kärkölen kirkonkylä ja ympäröivä kulttuurimaisema, Korkeen maisema-alue ja Hyväneulan kulttuurimaisema.

Kärkölen väestönkehitys on ollut lievästi laskevaa. Vuonna 2024 väestömäärä oli 4 088 asukasta kun se vuonna 2014 oli 4 647 asukasta. Väestön ikärakenne painottuu yhä selkeämmin suurempiin ikäluokkiin. Vieraskielisten osuus oli vuonna 2024 5,5 % ja se on ollut maltillisessa kasvussa.

Kärkölen suurimmat työllistäjät ovat mekaanisen puunjalostuksen alalla toimiva Koskisen Oy ja Kärkölen kunta. Lisäksi muun muassa Sampolan, Kivisojan ja Järvelän teollisuusalueilla toimii useita pienempiä teollisuusyrityksiä.

KUVA 3-1. ILMAKUVA (© MAANMITTAUSLAITOS 2025) SUUNNITTELUALUEELTA. ALUSTAVA KAAVARAJAUS MERKITTÄ SINISELLÄ VIIVALLA.

3.2. Voimassa olevat kaavat

3.2.1 Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019.

Järvelän keskusta on osoitettu keskustatoimintojen alueena (c-kohdemarkintä) ja ympäröivät alueet taajamatoimintojen alueena (A). Lappila, Marttila ja kirkonkylä on osoitettu lähikeskuskylänä (ruskea kohdemarkintä). Suunnittelualueen läpi kulkee päärata Riihimäki – Herrala. Maakuntakaavassa on esitetty Järvelän ja Lappilan asemat.

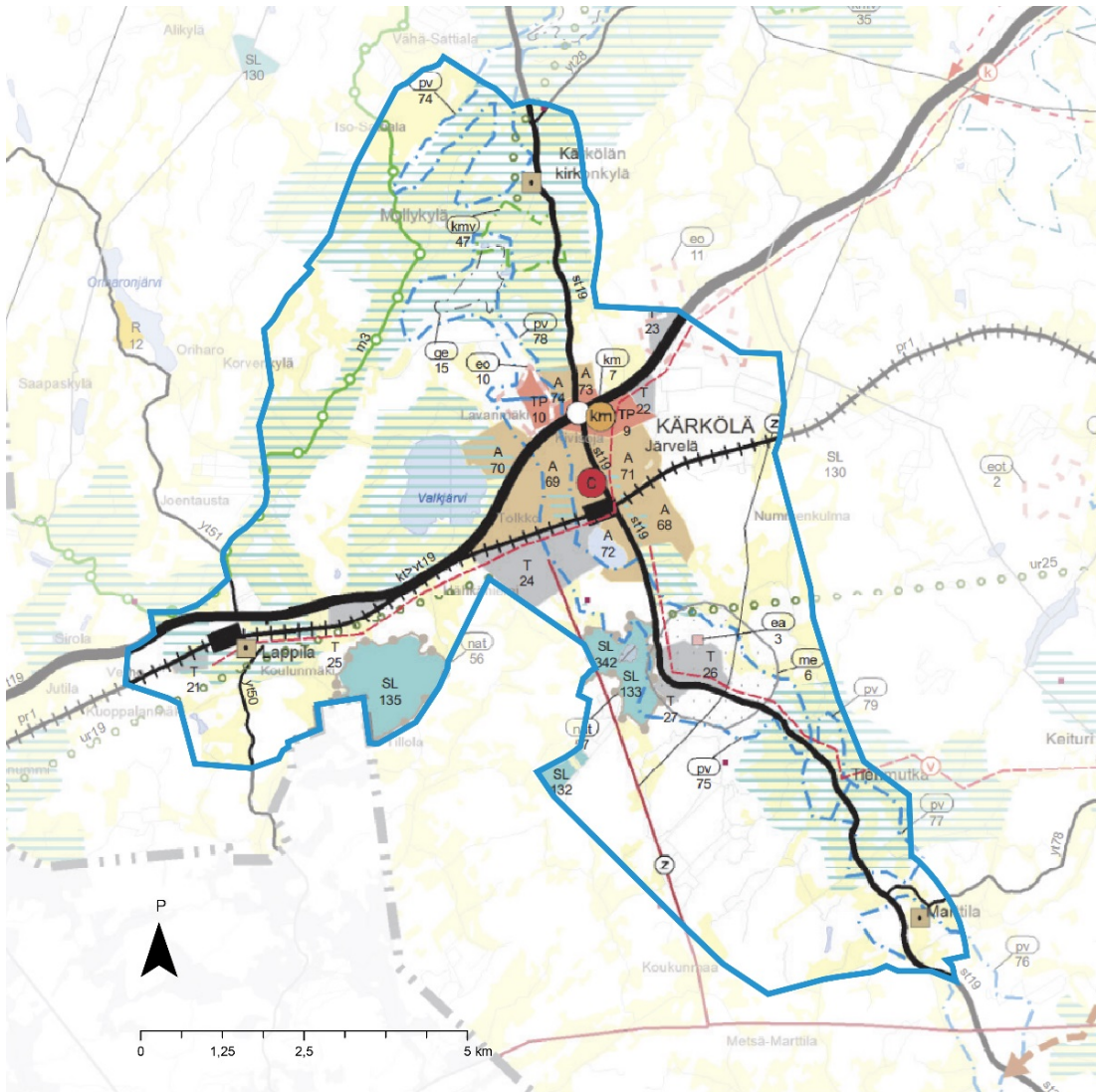
Teollisuus- ja varastoalueina (T) on osoitettu Koskisen teollisuus- ja varastoalue, Taapurin teollisuus- ja varastoalue, Sampolan teollisuus- ja varastoalue, Isomäen teollisuus- ja varastoalue, Sahan teollisuus- ja varastoalue, Lappilan teollisuus- ja varastoalue. Riihimäentien ja Järveläntien risteysalueelle on osoitettu työpaikka-alueina (TP) Kukonmäen työpaikka-alue ja Järvelän työpaikka-alue. Samalla alueelle on osoitettu vähittäiskaupan suuryksikön kohdemarkintä (km).

Huovilan puisto on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä (kmv). Suunnittelualueella on useita kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita (ma). Merkintöjä sijoittuu mm. peltoalueille, keskuksiin sekä Valkjärven ympäristöön. Pääasiassa Järvelän

eteläpuolelle on osoitettu useita luonnonsuojelualueita (SL) sekä Natura 2000-verkostoon kuuluvia tai ehdotettuja alueita (nat).

Suunnittelualueella on 110 kV merkittävästi parannettava voimajohto (Marttila - Järvelä, laajennusvaraus, z, punainen viiva), ohjeellinen pääkaasulinja (kaasujohtovaraus Lahti - Hollola – Kärkölä, k, punainen katkoviiva) sekä ohjeellinen kehitettävä vesihuoltolinja (ohjeellinen päävesihuoltolinja Herrala - Henna – Kärkölä, v, punainen katkoviiva).

Alueelle on osoitettu myös muun muassa arvokkaita harjuaalueita tai muita geologisia muodostumia (ge), Järvelän ampumarata (ea), Teuronjoen melontareitti (m3, vihreä palloviiva), maa-ainesten ottoalueita (eo) sekä pohjavesialueita (pv).

KUVA 3-2. OTE PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVASTA (© PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO 2019). ALUSTAVA KAAVARAJAUS MERKITYY SINISELLÄ VIIVALLA.

Suunnittelualueetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät:

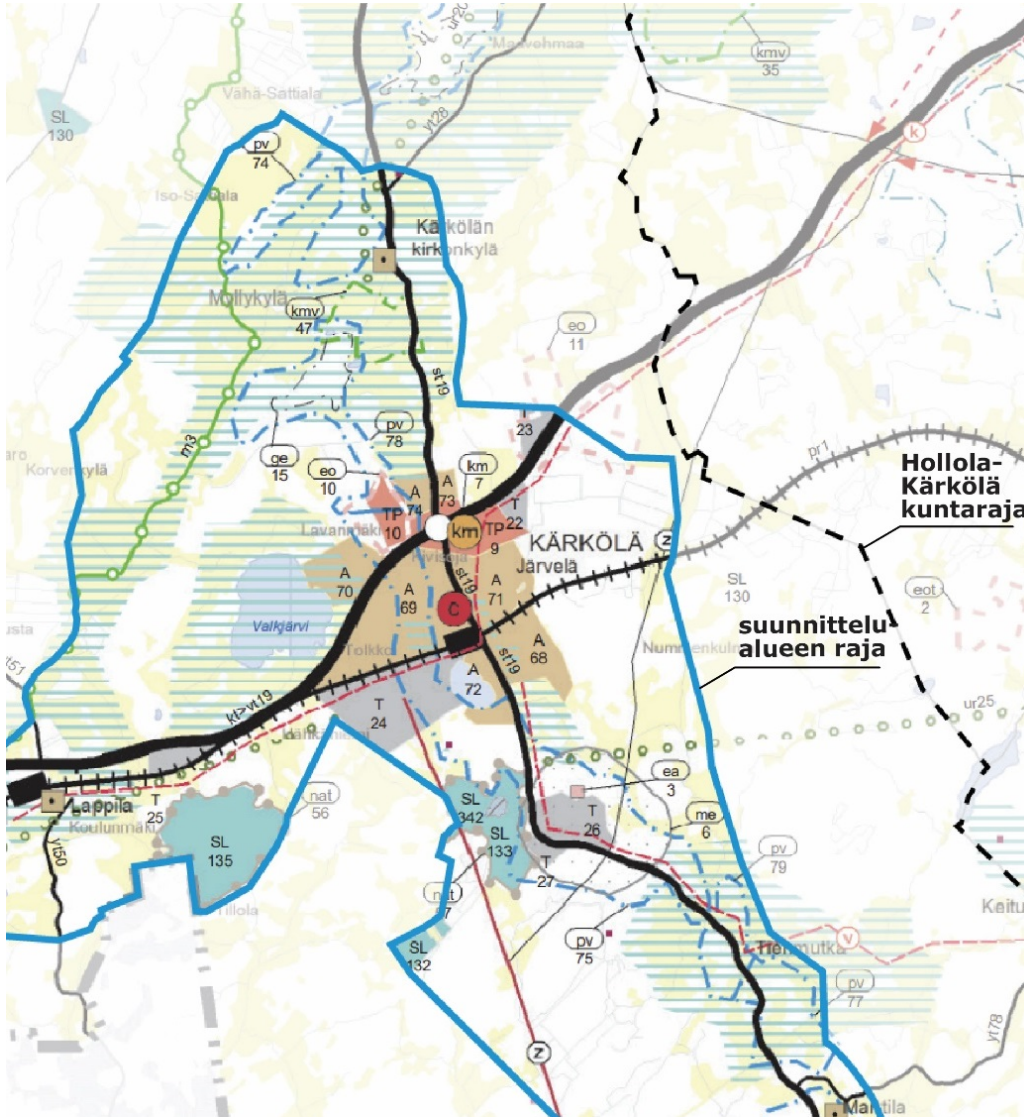
	A	Taajamatoimintojen alue		Lähikeskuskylä	
	C	Keskustatoimintojen alue (kohdemerkintä)		Vähittäiskaupan suuryksikkö (kohdemerkintä)	
	TP	Työpaikka-alue		T	Teollisuus- ja varastoalue
	em	Moottoriurheilukeskus		eo	Maa-ainesten ottoalue
		Liittymä			Eritasoliittymä
		Maaseutumainen alue		SL	Luonnonsuojelualue
		Muinaismuistokohde		kmv	Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue
		Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue		nat	Natura 2000-verkoston alue
	ge	Arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostuma		pv	Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue
	me	Melualue		vt/kt	Valtatie/Kantatie
	st	Seututie tai pääkatu		yt	Merkittävä yhdystie tai kokoojkatu
		Päärata ja liikennepaikka			Yhdysrata/teollisuusrata
	k	Ohjeellinen pääkaasulinja		v	Ohjeellinen kehitettävä päävesihuoltolinja
	z	Voimalinja		z	Uusi voimalinja
		Melontareitti			Ohjeellinen ulkoilureitti

Päijät-Hämeen liitto on käynnistänyt uuden, vuoteen 2060 ulottuvan maakuntakaavan laatimisen. Työn tarkoituksena on ohjata koko maakunnan pitkäjänteistä aluerakenteen, maankäytön ja ympäristön kehittämistä. Prosessi käynnistyi maakuntavaltuuston päätöksellä joulukuussa 2023.

Kokonaismaakuntakaavan valmistelu on edennyt luonnosvaiheeseen. Maakuntakaavaluonnos on tavoitteena saada nähtäville syksyn 2025 aikana. Tavoitteellisen aikataulun mukaan luonnosvaihe kestää vuoden 2026 alkuun ja ehdotusvaihe vuoden 2026 loppuun. Kaavan hyväksyminen sijoittuu vuoden 2027 alkupuoliskolle.

Naapurikunnat (Mäntsälä, Hollola)

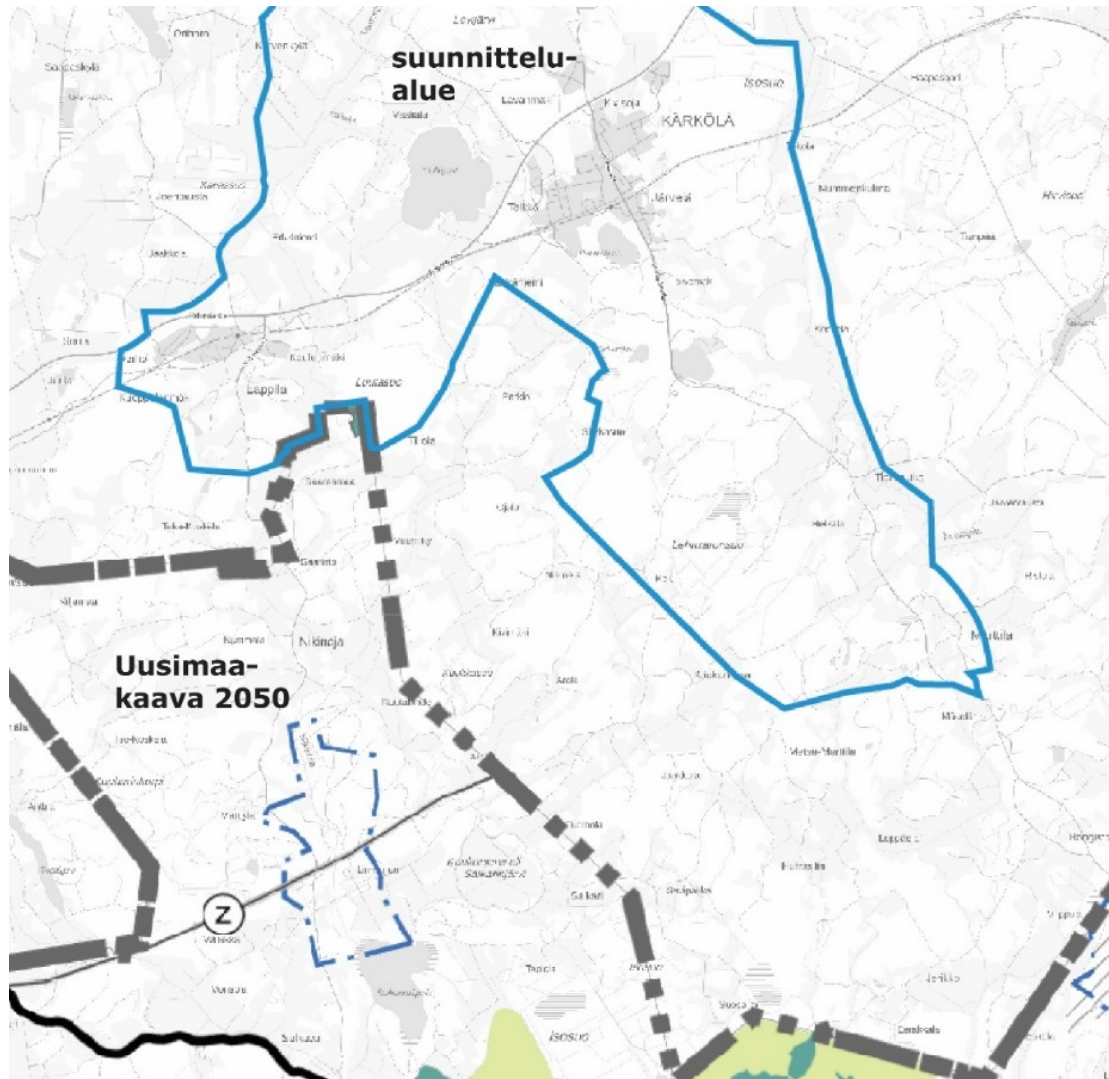
Hollolan kunta sijaitsee Päijät-Hämeen maakunnassa, ja alueella on niin ikään voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014.

KUVA 3-3. OTE PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVASTA (© PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO 2019). OSITTAINEN KAAVARAJAUS MERKITY SINISELLÄ VIIVALLA HOLLOLA-KÄRKÖLÄ KUNTARAJA MUSTALLA KATKOVIIVALLA.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa Hollolassa suunnittelualueen tuntumassa, on useita kuntarajan ylittäviä linjauksia. Näitä ovat mm.: kantatie 54 (kt>vt19), Riihimäki–Lahti päärata (yhdysrata), voimajohto Järvelä–Tennilä (z) sekä kaasujohtovaraus Lahti–Hollola–Kärkölä (k). Rajantuntuma on pääasiassa maaseutumaista aluetta.

Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakunnan raja kulkee Kärkölen eteläreunalla. Suunnittelualueen eteläpuolella, Mäntsälän kunnassa, on voimassa Uusimaa-kaava 2050, joka ohjaa maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä vuoteen 2050 asti.

KUVA 3-4. OTE PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVASTA (© PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO 2019). OSITTAINEN KAAVARAJAUS MERKITYY SINISELLÄ VIIVALLA. PAKSU HARMAA KATKOVIIVA ON UUDENMAAN JA PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTARAJA SEKÄ KÄRKÖLÄN KUNTARAJA.

Uusimaa-kaavassa ei ole osoitettu suunnittelualueen tuntumaan merkintöjä. Lähimmät merkinnät ovat Ketunnummen pohjavesialueen raja (pv) sekä Hikiä - Orimattila 110 kV voimajohtolinjaus (z).

3.2.2 Yleiskaava

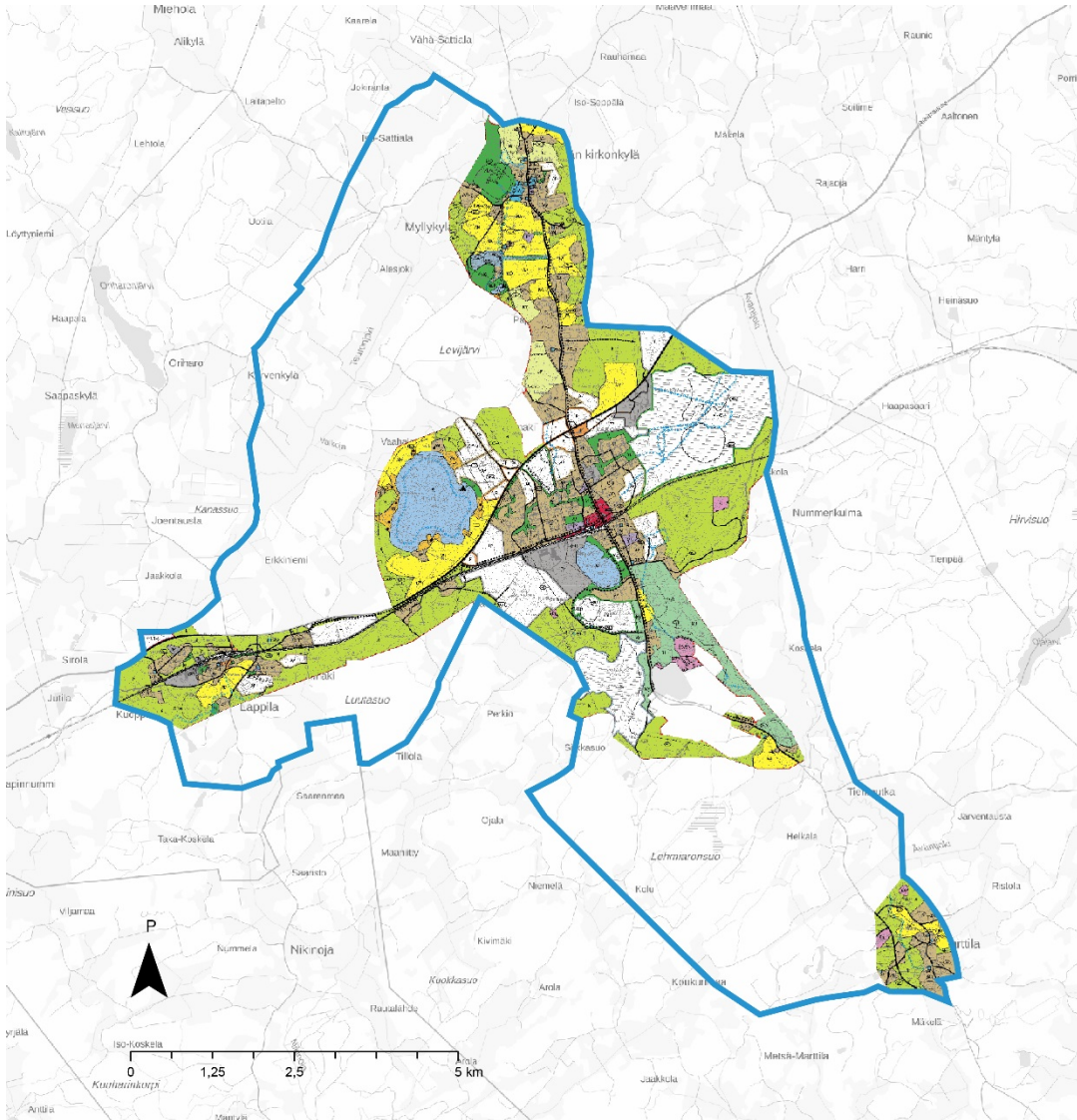
Osalla suunnittelualueesta on voimassa Kärkölen taajamien osayleiskaava 2004, joka on saanut lainvoiman 29.01.2008. Järvelän keskus on osoitettu keskustatoimintojen alueena (c). Kaavassa on osoitettu nykyiset asumisen alueet. Tiiviit asumisen alueet (A) sijoittuvat keskusta. Uusia asumisen alueita on osoitettu nykyisen rakenteen yhteyteen, pääasiassa Järvelään, mutta myös Lappilaan ja kirkonkylään. Laajimmat uudet alueet sijaitsevat Valkjärven itäpuolella sekä Mäntsäläntien läheisyydessä. Valkjärven ympärille on osoitettu loma-asuntoalueita (RA) ja matkailupalvelujen alue (RM).

Riihimäentien sekä Hähkäniementie ja Mäntsäläntien risteyskohtiin on osoitettu uusia palvelujen ja hallinnon alueita (P). Keskeiset nykyiset teollisuus- ja varastoalueet (T, TY) sijaitsevat näiden teiden varrella. Uudet tai olennaisesti muuttuvat teollisuus- ja varastoalueet on osoitettu näiden yhteyteen.

Virkistysmahdollisuuksia kehitetään erityisesti Järvelässä Santamäen, Isosuon sekä Honkatien kuntopuiston läheisyydessä.

Kaavassa on osoitettu myös mm. suojelualueita (S, nat, luo, sl), maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita (ma, sk, SR, SM) sekä ohjeellisia ulkoilureittejä ja säilytettäviä/istutettavia puurivejä.

Osa osayleiskaavan alueista on kumottu KHO:n päätöksellä 29.1.2008 § 135.

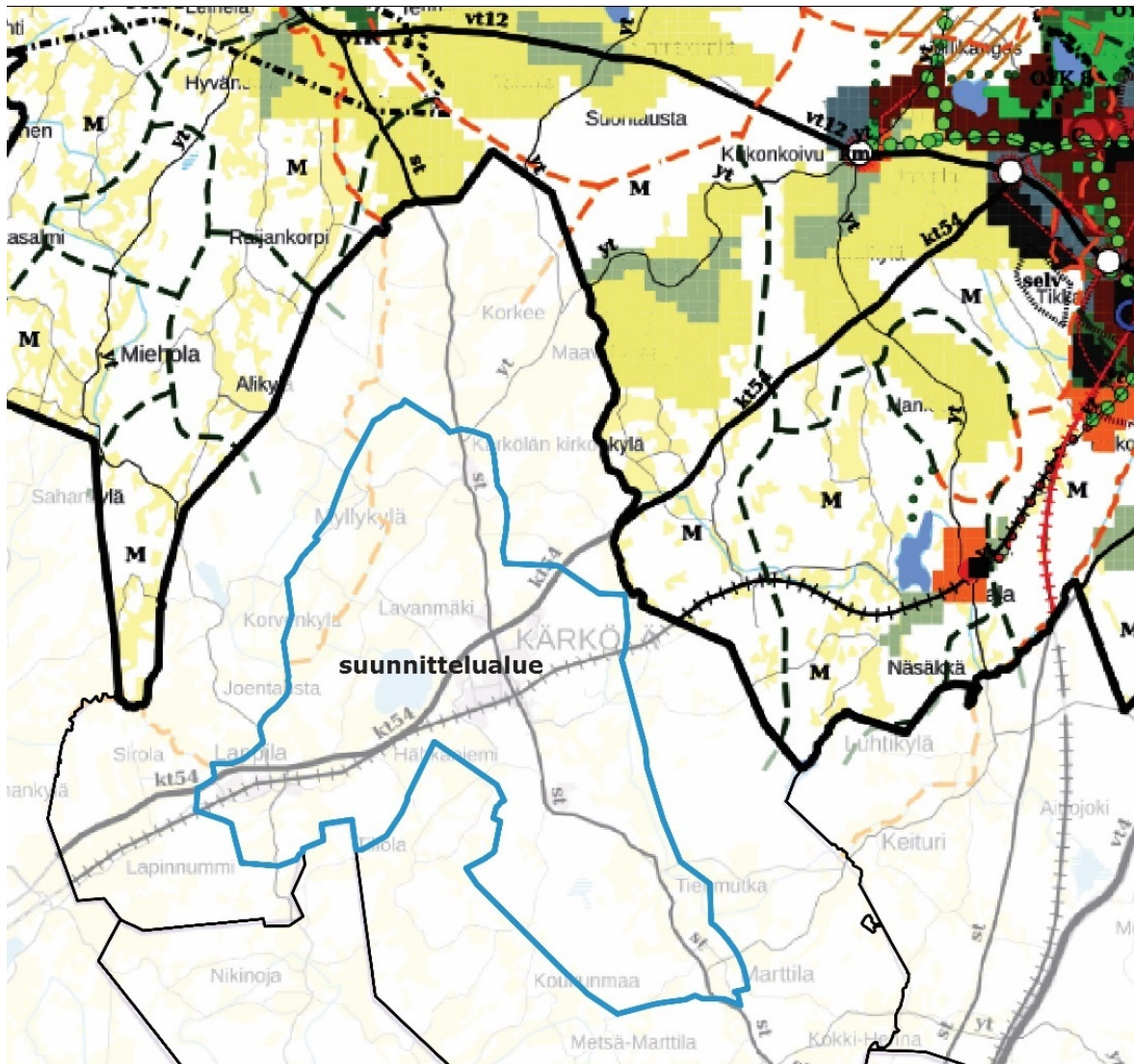

KUVA 3-5. KÄRKÖLÄN TAAJAMIEN OSAYLEISKAAVA 2004 (© SYKE 2025). ALUSTAVA KAAVARAJAUS MERKITY SINISELLÄ VIIVALLA. TAUSTAKARTTA (© MAANMITTAUSLAITOS 2025).

Naapurikunnat (Hollola, Mäntsälä)

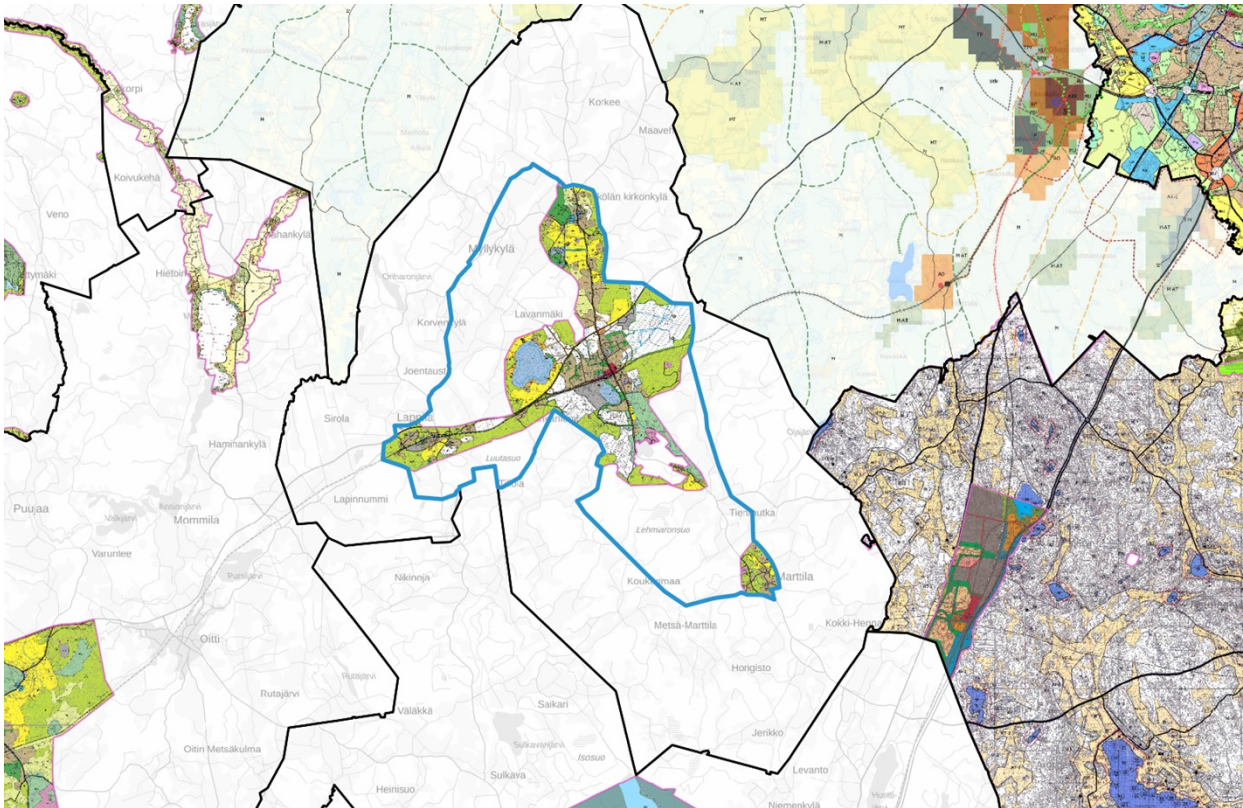
Hollolassa on voimassa koko kunnan kattava strateginen yleiskaava 2020, joka on saanut lainvoiman 19.8.2023. Kaava on laadittu oikeusvaikutteisena. Strategisen yleiskaavan alueella on voimassa tarkempia osayleiskaavoja. Suunnittelualan tuntumaan ei sijoitu Hollolan kunnan osayleiskaavoja.

Hollolan strategisessa yleiskaavassa suunnittelualueen läheisyys on osoitettu M-alueeksi, joka tarkoittaa maaseutuelinkeinoja. Lisäksi kaavaan on merkitty kantatie 54 "olemassa oleva seututie tai pääkatu" -merkinnällä sekä Riihimäki–Lahti-rata "päärata" -merkinnällä.

KUVA 3-6. HOLLOLAN STRATEGINEN YLEISKAAVA 2020. SUUNNITTELUALUE ON MERKITY SINISELLÄ VIIVALLA. TAUSTAKARTTA (© MAANMITTAUSLAITOS).

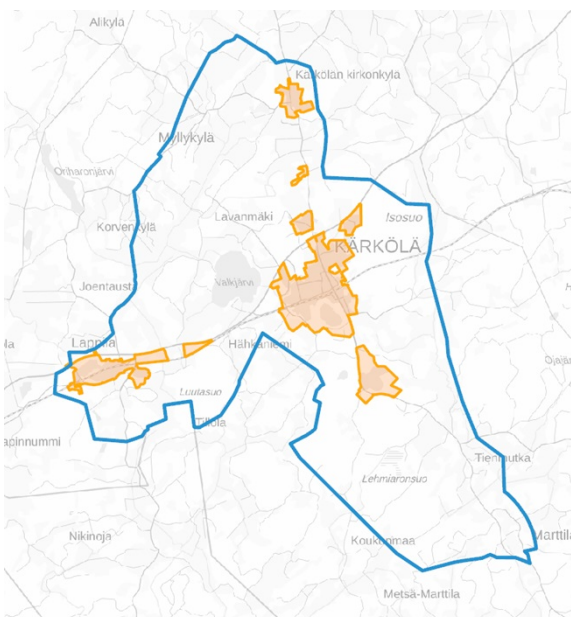
Mäntsälässä voimassa olevat yleiskaavat eivät ulotu alustavan kaava-alueen läheisyyteen. Mäntsälässä on vireillä koko kunnan kattava strateginen yleiskaava 2050, joka on tällä hetkellä luonnosvaiheessa.

KUVA 3-7. VOIMASSA OLEVAT YLEISKAAVAT (© SYKE YLEISKAAPALVELU, 2025) SUUNNITTELUALUEELLA SEKÄ SEN LÄHEISYYDESSÄ. SUUNNITTELUALUE ON MERKITY SINISELLÄ VIIVALLA, KUNTARAJAT MUSTALLA VIIVALLA JA YLEISKAAVARAJAT PINKILLÄ VIIVALLA. TAUSTAKARTTA (© MAANMITTAUSLAITOS 2025).

3.2.1 Asemakaava

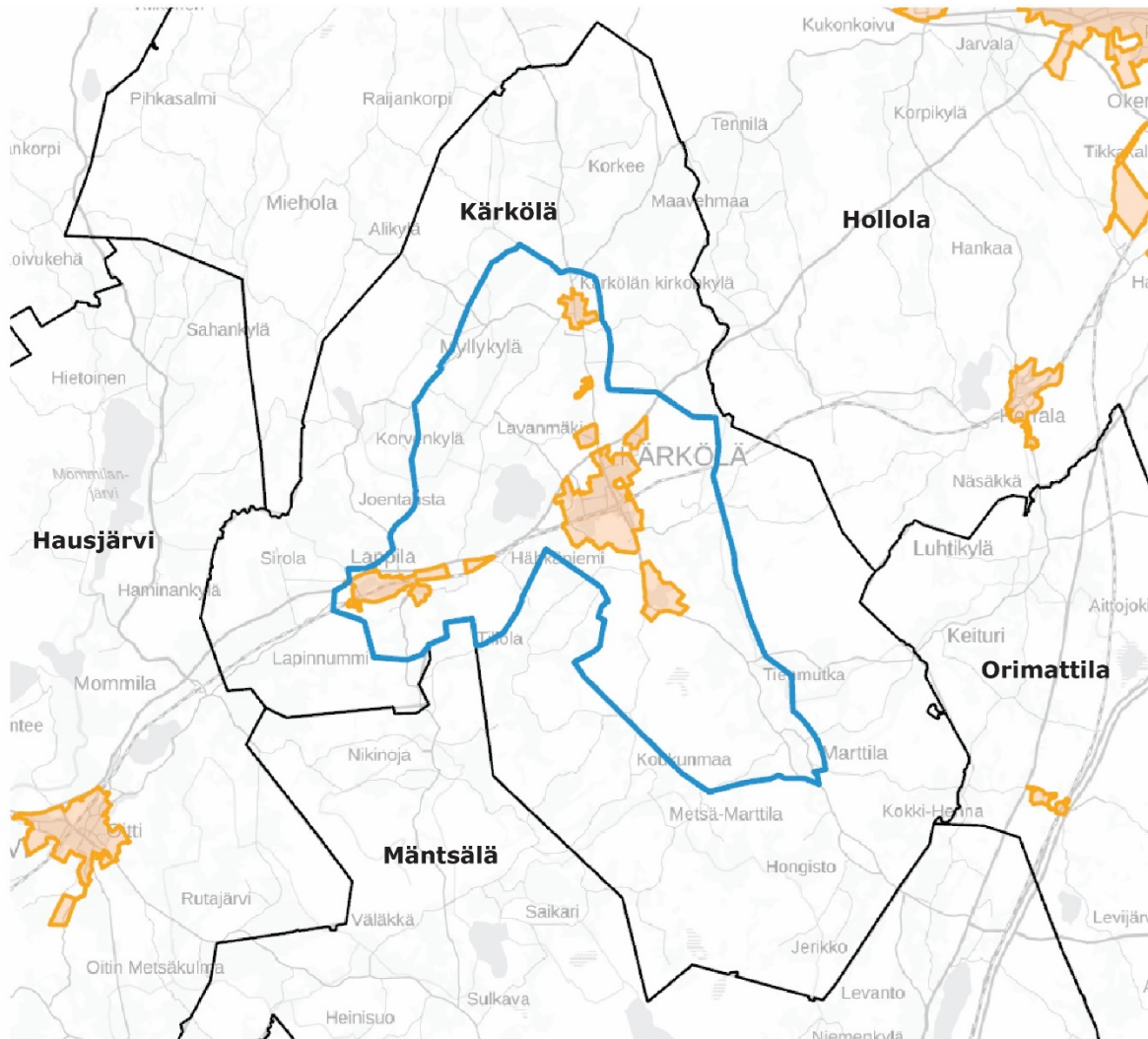
Kärkölän kunnan asemakaavoitetut alueet ovat pääosin alustavan suunnittelualueen sisällä. Kaavoitetut alueet painottuvat kolmeen taajamaan: Lappilaan, Kirkonkylään ja Järvelään. Asemakaavojen ajantasaisuus vaihtelee. Useimmat asemakaavat on tehty 1970–1990 luvuilla.

KUVA 3-8. ASEMAKAAVOITETUT ALUEET (© SYKE 2023) SUUNNITTELUALUEELLA. ALUSTAVA KAAVARAJAUS MERKITY SINISELLÄ VIIVALLA, ORANSSILLA TÄYTÖLLÄ ASEMAKAAVOITETUT ALUEET. TAUSTAKARTTA © MAANMITTAUSLAITOS 2025).

Naapurikunnat (Hollola, Mäntsälä)

Naapurikuntien alueilla, joihin kaavalla saattaa olla vaikutuksia, ei ole voimassa olevia asemakaavoja suunnittelualueen läheisyydessä.

KUVA 3-9. ASEMAKAAVOITETUT ALUEET (© SYKE 2023) SUUNNITTELUALUEELLA JA SEN LÄHEISYYDESSÄ. ALUSTAVA KAAVARAJAUS MERKITTY SINISELLÄ VIIVALLA, ORANSSILLA TÄYTÖLLÄ ASEMAKAAVOITETUT ALUEET. TAUSTAKARTTA © MAANMITTAUSLAITOS 2025).

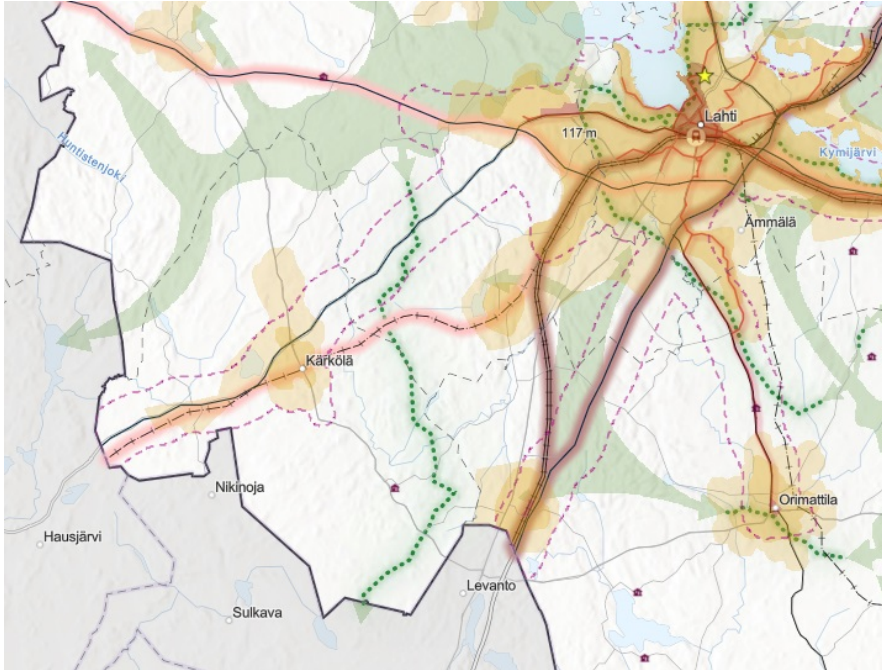
3.3. Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset

Kärkölä on mukana Lahden kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa (MAL-sopimus). Sen puitteissa on laadittu Lahden kaupunkiseutusuunnitelma (KSS) ja Päijät-Hämeen rakennemalli, jotka ohjaavat myös Kärkölään kehitystä. MAL-sopimus vahvistaa Kärkölään ja muiden seudun kuntien yhteistyötä sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän, asumisen ja elinkeinoelämän kehittämisessä. Lahden kaupunkiseutusuunnitelma on hyväksytty MAL-alueen kaupunkien ja kuntien valtuustoissa (Kärkölään kunnanvaltuusto 19.6.2023 § 32). Päijät-Hämeen rakennemallin hyväksyi maakuntavaltuusto 20.6.2023 § 10.

Kaupunkiseutusuunnitelmassa Lappilan, Kirkonkylän ja Järvelän taajamat muodostavat harvan ja nauhamaisen taajamarakenteen, jossa Järvelä toimii aluekeskuksena ja tiheänä taajamana. Lappila toimii

paikalliskeskuksena ja Marttila tiivistyvänä kyläalueena. Kaupunkiseutusuunnitelman mukaan Järvelä kasvaa 230 asukkaalla ja 400 työpaikalla vuoteen 2060 mennessä.

Alueella kulkee kantatie 54:n suuntaisesti elinkeinoelämän kehittämisvyöhyke. Lisäksi Teuronjoki näkyy siniviheryhteytenä, ja Kärkölän itäosassa on pohjois–eteläsuuntainen, kriittinen viheryhteys, joka yhdistää laajoja luonnon ydinalueita. Kunnan pohjoisosiin on osoitettu viherverkoston ydinalue. Rautatie on osoitettu myös TEN-T - kattavaan verkkoon.

KUVA 3-10. OTE LAHDEN KAUPUNKISEUTUSUUNNITELMASTA JA PÄIJÄT-HÄMEEN RAKENNEMALLISTA. (© PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO 2023)

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt viimeisimmän rakennusjärjestyksen 28.4.2025 (§ 15).

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus (AKL 9 §). Arvioitavat vaikutukset täsmentyvät kaavaprosessin yhteydessä ja vaikutusten arvioimiseksi laaditaan tarvittaessa erillisiä selvityksiä. Vaikutusten arviointia tehdään koko kaavaprosessin ajan.

Osayleiskaavan vaikutukset arvioidaan lähtötietojen ja selvitysten pohjalta asiantuntijatyönä. Vaikutusarvioinnissa hyödynnetään myös osallisilta saatuja palautteita. Vaikutusten arviointi esitetään kaavaselostuksessa.

Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kaavan vaikutuksia:

- ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

4.1. Tehdyt selvitykset ja lähtöaineistot

Osayleiskaavan päivitystyössä painotetaan uusille, kaava-alueeseen lisättäville alueille (*kuva 1-1*) tehtäviä selvityksiä. Kaavan laatimisen rinnalla tullaan laatimaan seuraavat perusselvitykset:

- Yleispiirteinen luontoselvitys
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys sekä rakennetut kulttuuriympäristöt ja rakennusinventointi
- Maa- ja kallioperä sekä topografia
- Virkistys ja matkailu
- Siniviherverkostotarkastelu
- Pienvesiselvitys (sis. hulevesiarviointi)
- Kaavan vaikutukset yhdyskuntatalouteen
- Meluselvitys teollisuus- ja liikennealueille
- Tärinäselvitys
- Palvelurakenne
- Liikenneselvitys
- Kevyenliikenteen yhteyksien tarkastelu
- Pilaantuneet maat ja maa-ainestenottoalueet
- Ilmastovaikutusten arviointi
- Arkeologinen selvitys
- Yhdyskuntarakenteen kestävyysanalyysi
- Kestävän liikenteen analyysi

Taustaselvityksinä/-suunnitelmina toimivat muun muassa seuraavat asiakirjat:

- Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 yhteydessä laadittavat selvitykset
- Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma (2025)
- Kärkölen jäte- ja hulevesien hallintasuunnitelma (valmistuu 2025)
- Kärkölen ilmastosuunnitelma 2025–2029 (2025)
- Kärkölen uusiutuvan energiatuotannon alueiden selvitys (2024)
- Kulttuuriympäristöselvitys MARY2024
- Kärkölen pohjavesien suojelusuunnitelma (2023)
- Kärkölen kunnan leikki- ja ulkokuntopaikkojen verkostotarkastelu (2022)
- Kärkölen jalankulun ja pyöräliikenteen edistämishjelma (2021)
- Uudenmaan ELY-keskuksen Kantatie 54:n liikenteen kehittämisselvitys (2020)
- Kärköleen laaditut tärinä- ja meluselvitykset sekä melu- ja tärinämittaukset
- Kärkölen taajamien osayleiskaavan (2004) selvitykset

Edellä mainittuja lähtöaineistoja, selvityksiä ja suunnitelmia käytetään kaavan laadinnan ja vaikutusten arvioinnin pohjana.

5. OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

5.1. Osalliset

Osallisia ovat maanomistajat ja kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AKL 62 §). Tämän kaavoitustyön tunnistetut keskeiset osalliset ovat:

- Kaavan ja sen vaikutusalueen maanomistajat, asukkaat, yritykset ja elinkeinon harjoittajat
- Kärkölen kunnan toimialat, joiden toimialaa kaavoitus koskee
 - Ympäristölautakunta
 - Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
- Naapurikunnat, joihin kaavalla on mahdollisia vaikutuksia
 - Hollolan kunta
 - Mäntsälän kunta
- Viranomaiset
 - Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 - Päijät-Hämeen liitto
 - Museovirasto
 - Lahden museot
 - Väylävirasto
 - Traficom
 - Päijät-Hämeen pelastuslaitos
 - Päijät-Hämeen ympäristöterveys
 - Puolustusvoimat
- Puhelin-, sähkö- ja vesiyhtiöt
 - Kärkölen Vesi
 - Fingrid Oyj
 - Nivos Verkot Oy
 - DNA Oy
 - Telia Finland Oyj
 - Elisa Oy
- Alueella toimivat yhdistykset
 - Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy
 - Kärkölen ympäristöyhdistys ry
 - Kärkölen luonnonystävät ry
 - Kärkölen kirkonkylän kylätoimikunta
 - Kärkölen eteläiset kylät ry
 - Lappilan kyläyhdistys ry
 - Järvelän kyläyhdistys ry
 - MTK-Kärkölä ry
 - Kärkölen Riistamiehet ry
- Muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
 - VR-yhtymä

Tarvittaessa kaavaprosessin aikana kuullaan myös muita viranomaisia tai sidosryhmiä.

Asukkailla, osallisilla ja muilla asianosaisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä kaavan laadinnan eri vaiheissa. Kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta annetut mielipiteet otetaan huomioon kaavoituksen jatkokäsittelyssä ja niihin laaditaan kaavoittajan vastineet päätöksentekoa varten.

Mikäli kaavaluonnoksesta tai -ehdotuksesta haluaa antaa palautetta jatkosuunnittelua varten, tulee mielipide toimittaa kirjallisesti kuntaan nähtävilläoloaikana. Kaikille palautetta antaneille lähetetään perusteltu vastaus. Mielipiteet voi jättää nähtävilläoloaikana osoitteeseen: Opintie 2, 16600 Järvelä tai skannattuna kirjaamo@karkola.fi.

Kaavan laatija laatii lausuntoihin ja mielipiteisiin vastineet, jotka kootaan osaksi aineistoa ja asetetaan myös osallisten tarkasteltaviksi.

Lisäksi kaavaprosessiin voi osallistua kunnan järjestämässä yleisötilaisuudessa sekä prosessin etenemistä voi seurata Kärkölän kunnan verkkosivuilta: <https://karkola.fi/palvelut/tekninen-toimi/kaavoituspalvelut-2/vireilla-olevat-yleiskaavatytot/>

5.2. Viranomaisyhteistyö

Kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta. Kaavatyön aikana järjestetään tarpeen mukaan viranomaisten kanssa neuvotteluja, kuten aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL 66 §) sekä mahdollisia työneuvotteluja.

6. ALUSTAVA AIKATAULU

5–9/2025

1. ALOITUSVAIHE

Kaavoitus on käynnistetty Kärkölän kunnan aloitteesta. Kaava on laitettu vireille kunnanvaltuustossa 12.02.2024 § 5. Tekninen lautakunta on kokouksessaan 23.09.2025 § 78 hyväksynyt osallistumis- ja arviointisuunnitelman, ja päättänyt asettaa sen alueidenkäyttölain mukaisesti nähtäville 30 päivän ajaksi.

Vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) tiedotetaan lehti-ilmoituksella Hollolan Sanomissa, kunnan internetsivuilla sekä ilmoitustaululla. Mahdollisimman pian OAS:n nähtäville asettamisen jälkeen **järjestetään ensimmäinen asukas- ja sidosryhmätilaisuus.**

OAS:a päivitetään tarvittaessa. Osallisilla on mahdollisuus jättää OAS:sta kommentteja.

10/2025–

2. VALMISTELUVAIHE

9/2026

Kaavaluonnos asetetaan nähtäville kunnan ilmoitustaululle sekä internetsivuille 30 päivän ajaksi. **Nähtävillääolon yhteydessä järjestetään toinen asukas- ja sidosryhmätilaisuus.** Tänä aikana osallisilla on mahdollisuus jättää luonnoksesta mielipiteitä kirjallisesti tai suullisesti. Mielipiteen voi jättää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@karkola.fi. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja kunnan omilta toimielimiltä.

Kaavan laatija laatii vastineet annettuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin. Vastineet sisällytetään koosteena julkiseen kaava-aineistoon.

10/2026–**3. EHDOTUSVAIHE****4/2027**

Kaavaluonnos tarkistetaan saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta kaavaehdotukseksi, joka asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja kunnan omilta toimielimiltä. Kunnan jäsenet ja osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen.

Muistutuksen voi jättää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@karkola.fi. Muistutuksen tehneille ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto jätettyyn muistutukseen. Saadut lausunnot ja mahdolliset muistutukset käsitellään kunnassa ja tarvittaessa järjestetään neuvotteluja. Vastineet sisällytetään koosteena julkiseen kaava-aineistoon.

**5/2027–
12/2027****4. HYVÄKSYMISVAIHE**

Kaavaehdotus tarkastetaan saatujen lausuntojen ja muistutusten pohjalta. Kunnanhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja mahdolliset muistutukset vastineineen. Asemakaavan hyväksymisestä päättää kunnanvaltuusto. Valtuuston kokouksesta ilmoitetaan ilmoitustaululla ja internetsivuilla. Valtuuston hyväksymispäätös lähetetään tiedoksi Hämeen ELY-keskukseen sekä muistutuksen tehneille ja kuntalaisille, jotka ovat sitä pyytäneet.

Valitusaika päätöksestä on 30 vrk. Valitus osoitetaan hallinto-oikeuteen.

Kaavan saatua lainvoiman, siitä tiedotetaan ilmoitustaululla ja internetsivuilla.

Asiakirjat ovat nähtävillä Kärkölen kunnan ilmoitustaululla ja www-sivuilla:

www.karkola.fi > Asuminen ja rakentaminen > Kaavoituspalvelut > Vireillä olevat yleiskaavatyöt

Postiosoite: Opintie 2, 16600 JÄRVELÄ

Sähköpostiosoite: kirjaamo@karkola.fi

Kaavasta jätetyt palautteet käsitellään julkisena aineistona ja ne julkaistaan kaava-aineiston yhteydessä.

7. YHTEYSTIEDOT

Kärkölen kunta

Kaavoittaja (litti, Kärkölä, Sysmä ja Padasjoki)

Tuula Vuorinen

+358 444 934 006

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@karkola.fi

vt. yhdyskuntatekniikan päällikkö

Julia Pulkkinen

+358 447 702 080

Kaavoituskonsultti, Ramboll Finland Oy

Projektipäällikkö

Jarkko Kukkola

+358 40 517 5793

etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Kirjaamo

kirjaamo@karkola.fi

Opintie 2

16600 JÄRVELÄ